



Hírek

az EU lisszaboni kábítószerügyi központjából

2021. ÉVI EURÓPAI KÁBÍTÓSZER-JELENTÉS: FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK

Az európai kábítószerpiacot nem rázta meg a Covid-19 helyzet

(2021.06.09., LISSZABON – **HÍRZÁRLAT közép-európai idő szerint 11.00 óráig/lisszaboni stratégia szerint 10.00 óráig**) Az **EU kábítószerügyi ügynöksége (EMCDDA)** ma teszi közzé **2021. évi Európai kábítószer-jelentés: Tendenciák és fejlemények** kiadvánt, mely az európai kábítószerhelyzet legújabb éves áttekintése ⁽¹⁾. A 29 országból (EU 27, Törökország és Norvégia) származó adatok alapján a jelentés új betekintést nyújt egy komplex és folyamatosan változó kábítószer-probléma, valamint a **Covid-19**-zavarral szemben ellenálló kábítószerpiac egészségügyi és biztonsági vonatkozásaiba.

A jelentés felhívja a figyelmet azokra a népegészségügyi kockázatokra, amelyeket a gyakran nagy hatóanyag-tartalmú vagy tisztaságú anyagok szélesebb körének hozzáférhetősége és felhasználása jelent. Azt is leírja, hogy a szervezett bűnözői csoportok miként fokozták az Európán belüli illegális kábítószer-termelést annak érdekében, hogy megkerüljék a tiltott kereskedelem elleni intézkedéseket, környezeti, egészségügyi és biztonsági kockázatokat teremtve. Az **EMCDDA** legutóbbi gyors helyzetértékelő tanulmányára támaszkodva a jelentés megvizsgálja a **COVID-19** világjárvány közelmúltbeli hatásait a kábítószerpiacokra, a használatra és a szolgáltatásokra ⁽²⁾.

Ylva Johansson uniós belügyekért felelős biztos a következőket mondta: „A kábítószeres tartós és állandóan jelen lévő fenyegetést jelentenek, melyek milliók életét érintik. A **2021. évi Európai kábítószer-jelentés** a legújabb adatokkal szolgál erről a létfontosságú kérdéstről, amely károsítja társadalmunk szövetét, táplálja az erőszakot, és veszélyezteti polgáraink egészségét és biztonságát. Különösen aggasztónak tartom az utcáinkon és az interneten elérhető rendkívül tiszta és erős anyagokat, valamint az EU-ban csak 2020-ban felderített 46 új szert. A biztonságra és a kábítószeresekre vonatkozó új uniós stratégiákkal a tagállamok stabil eszközökkel rendelkeznek majd e vészhelyzet kiegyensúlyozott, a kínálatot és a keresletet egyaránt kezelő megközelítéssel történő kezeléséhez, amelyet az EMCDDA is támogat.”

Az EMCDDA igazgatója, Alexis Goosdeel hozzáteszi: „A **2021. évi Európai kábítószer-jelentés** jól szemlélteti, hogy a kábítószerhelyzet milyen mértékben változott az elmúlt 25 évben: a kábítószeres mára igen elterjedt problémát alkotnak, amely valamennyi fő szakpolitikai területet érinti. Egy dinamikus és alkalmazkodóképes kábítószerpiacnak vagyunk tanúi, amely képes ellenállni a Covid-19 korlátozások hatásainak. A kábítószer-használat egyre összetettebb mintázatait is látjuk, mivel a fogyasztók a nagy hatóanyag-tartalmú természetes és szintetikus anyagok szélesebb körének vannak kitéve. Sürgősen fel kell ismernünk, hogy napjainkban a kábítószer-problémákat személyesen tapasztaló emberek szélesebb köre él meg, ezek a problémák azonban több különböző módon hatnak a közösségeinkre. Ezért meggyőződésem, hogy a szociális, egészségügyi és biztonsági politika minden területén elengedhetetlen az új uniós kábítószer-ellenes stratégia által előirányzott, tényeken alapuló és integrált válaszlépések kidolgozása”.

Covid-19: milyen hatással van a kábítószer-kínálatra és -használatra?

Egy ellenálló, digitalizáltabb kábítószerpiac – Az EMCDDA legújabb trendfigyelő tanulmányának megállapításait ismertetve a mai jelentés bemutatja, hogyan alkalmazkodik a kábítószerpiac a Covid-19 okozta zavarokhoz, hiszen a kábítószer-kereskedők alkalmazkodnak az utazási korlátozásokhoz és a határok lezárásához. A nagykereskedelem szintjén ez a kereskedelmi útvonalak és módszerek bizonyos változásában tükröződik, mivel nagyobb mértékben támaszkodnak az intermodális konténereken és kereskedelmi ellátási láncokon keresztül történő csempészetre, és kevésbé támaszkodnak az emberi futárokra. A kannabisztermesztés és a szintetikus kábítószer előállítás az EU-ban a világjárvány előtti szinthez hasonlóan stabilnak tűnik, az előállítás felderítésében nem mutatkozott csökkenés. Bár a korai kijárási korlátozások akadályozták az utcai kiskereskedelmi kábítószer-piacokat, és néhány helyen lokálisan hiányt jelentettek, a dealerek és a vásárlók alkalmazkodtak a titkosított üzenetküldési szolgáltatások, a közösségi média alkalmazásai, az online források, valamint a postai és otthoni kézbesítési szolgáltatások fokozott használatához. Ez felhívja a figyelmet arra, hogy a világjárvány hosszú távú hatása a kábítószerpiacok további digitalizációja lehet.

Az éjszakai élettől az otthoni életig – A bizonyítékok azt mutatják, hogy a korai kijárási korlátozások idején kevesebb fogyasztói érdeklődés mutatkozott általában a rekreációs eseményekhez köthető anyagok (pl. MDMA) iránt, mivel az emberek otthon maradtak. A szennyvízminták elemzése (amely néhány európai városban elérhető volt) azonban arra enged következtetni, hogy 2020 nyarán a legtöbb kábítószer-használat visszaugrott, mivel enyhültek a mozgásra, az utazásra és a társas összejövetelekre vonatkozó korlátozások. A világjárvánnyal összefüggő aggasztó fejlemények közé tartozik a crack kokain hozzáférhetőségének és használatának lehetséges növekedése néhány országban.

Reflektorfényben a benzodiazepinek – Konkrét aggályok merülnek fel az Európában terápiás célra történő felhasználástól eltérített vagy orvosi használatra nem engedélyezett benzodiazepinekkel való visszaéléssel kapcsolatban. A magas kockázatú kábítószer-használók, fogvatartottak és a rekreációs kábítószer-használók egyes csoportjai körében megfigyelhető az ilyen szerek használatának növekedése, ami potenciálisan tükrözi ezen anyagok magas elérhetőségét és alacsony árát, valamint a járványhoz kapcsolódó mentális egészségügyi problémákat. A mai jelentéssel párhuzamosan megjelent az EMCDDA tanulmánya, amely az új pszichoaktív anyagok piacán megjelenő, mérgezésekhez és halálesetekhez kapcsolódó ellenőrizetlen „új benzodiazepinek” kockázatairól szól ⁽³⁾.

A 2021. évi Európai kábítószer-jelentés: a legfontosabb kérdések

A kannabiszhasználat változatlanul magas szinten áll, de a megnövekedett THC-tartalom egészségügyi aggályokat vet fel – A hasis THC-tartalmának növekedése figyelhető meg (átlagos tartomány: 20%–28%). Egészségügyi figyelmeztetések hívják fel a figyelmet a nagy hatóanyag-tartalmú szintetikus kannabinoidokkal szennyezett kannabiszra.

Rekord szintű kokainlefoglalások, a fokozott egészségügyi ártalmak aggasztó jelei – 2019-ben rekord mértékben 213 tonnát foglaltak le (szemben a 2018-as 177 tonnával). A kokain tisztasága nőtt, és egyre többen jelentkeznek miatta kezelésre. A 2020-ra vonatkozó előzetes lefoglalási adatok arra utalnak, hogy a világjárvány alatt az elérhetősége nem csökkent.

A stabil amfetaminkereslet miatt a belföldi előállítás nyereséges – 2019-ben nem csak illegális előállító üzemeket, hanem az amfetamin előállítására használt vegyi anyagokat is lefoglaltak az EU-ban, köztük 14 500 liter BMK-t és 31 tonna MAPA-t (2018-ban 7 tonna).

A metamfetamin előállítása és kereskedelme az Európában – Európában kis és nagy előállító üzemeket is találtak és jelentős mennyiségű kábítószer is áthalad Európán más piacok irányába.

A nagy hatóanyag-tartalmú MDMA-termékek kínálatából eredő egészségügyi kockázatok – A tabletták átlagos MDMA-tartalmának és a porok tisztaságának növekedése mellett a nagyon magas MDMA-tartalmú termékeket is azonosítottak. A 2020-ból származó előzetes adatok arra utalnak, hogy a karantén ideje alatt kisebb érdeklődés mutatkozott e kábítószer iránt.

Továbbra is megjelennek káros és erős új pszichoaktív anyagok – Ezek közé tartoznak az új szintetikus kannabinoidok és az új szintetikus opioidok. 2020-ban Európában összesen 46 új pszichoaktív anyagról érkezett első alkalommal bejelentés, így az EMCDDA által megfigyelt teljes szám 830-ra emelkedett.

Egyre nagyobb mértékű kihívást jelentenek-e a népegészségügynek a ritkábban használt kábítószeresek? – Ezek közé tartoznak a hallucinogének, a ketamin és a GHB. Aggasztó módon egyes helyekről intenzív használati mintázatokat jelentettek.

A nagy heroinlefoglalások a használat és az ártalmak potenciális erősödését jelzik – Az EU-ban még mindig nagy mennyiségű heroint foglaltak le (2019-ben 7,9 tonna), ami aggályokat vethet fel a használat mértékével kapcsolatban.

A szervezett bűnözői csoportok fokozzák az Európán belüli illegális kábítószer-termelést – 2019-ben összesen 370 illegális laboratóriumot számoltak fel.

A kábítószer-bűncselekmények száma emelkedik, ezen belül a kannabisz birtoklása és kínálata dominál – Az EU-ban 2019-ben becslések szerint 1,5 millió kábítószer-bűncselekményt jelentettek be; 82%-uk kapcsolódott a személyes használatra vagy birtoklásra.

A heroinhasználó, első alkalommal kezelésben részesülő kliensek injektálása továbbra is kevesebb – Bár az elmúlt évtizedben Európában csökkent az intravénás kábítószer-használat, továbbra is ez a kábítószerrel összefüggő ártalmak egyik fő oka.

A HIV és a HCV esetében a fenntartható fejlődésre vonatkozó célok eléréséhez fokozni kell a kezelést és a megelőzést – A célértékek elérésének fontos része az integrált szűrési és kezelési szolgáltatásokhoz való fokozott hozzáférés.

Az opioidok és más kábítószeres miatti túladagolások halálesetek felhívják a figyelmet a szolgáltatások fejlesztésének szükségességére – Európában a nagy kockázatú szerhasználat és a politoxikománia továbbra is a kábítószer okozta halálesetek egyik legfontosabb kiváltó oka.

Az EMCDDA igazgatótanácsának elnöke, Laura d'Arrigo zárásképpen: „Ahogy az európai drogproblémák folyamatosan változnak, úgy Európának is reagálnia kell. A Covid-19 válság megmutatta számunkra a tudományos, tényeken alapuló és az országok között összehasonlítható információk értékét. A mai jelentés időszzerű elemzést nyújt, hogy segítsen a döntéshozóknak abban, hogy lépést tartsanak az új tendenciákkal és fejleményekkel, és azonosítsák a gyors intézkedést igénylő területeket. Az EU új kábítószer-ellenes stratégiája nem csak meghatározza számunkra a továbblépés útját, hanem tovább fogja erősíteni az uniós polgárok egészségének, jólétének és biztonságának védelmét szolgáló összehangolt fellépésre való képességünket.”

Megjegyzések

(¹) A 2021. évi Európai kábítószer-jelentés (24 nyelven) elérhető a www.emcdda.europa.eu/edr2021 címen. A jelentést alátámasztó nemzeti adatok a 2021. évi Statisztikai közlönyben érhetők el: www.emcdda.europa.eu/data A jelentés a 2019-es és – amennyiben rendelkezésre áll – a 2020-as adatok alapján ismerteti a kábítószerhelyzetet 2020 végéig.

(²) *Impact of COVID19 on drug markets, use, harm and drug services in the community and prisons — Results from an EMCDDA trendspotter study*, 2021. április. Elérhető angol nyelven.

www.emcdda.europa.eu/publications/ad-hoc-publication/impact-covid-19-drug-markets-use-harms-and-drug-services-community-and-prisons_en

www.emcdda.europa.eu/news/2021/emcdda-releases-third-trendspotter-study-on-covid-19-and-drugs_en

(³) *New benzodiazepines in Europe – a review*. Elérhető angol nyelven.

www.emcdda.europa.eu/publications/technical-reports/new-benzodiazepines-europe-review_en

www.emcdda.europa.eu/news/2021